

tur. Quam dulce est vivere et præsertim in Corde Jesu mori!

5. His verbis etiam intelligamus oportet, nos Cordi Christi devotos sub ejus protectione perenniter commorari. Quid igitur amplius timendum? Abeat metus cum habitemus in adjutorio Altissimi et in protectione Dei cœli commoremur: ipse liberabit nos de laqueo venantium et a verbo aspero; scapulis suis obumbrabit nos et sub pennis ejus sperabimus; scuto circumdabit nos veritas ejus, nec timebimus a timore nocturno; cadent a latere nostro mille, et decem millia a dextris nostris; non accedet ad nos malum, et flagellum non appropinquabit tabernaculo nostro; super aspidem et basiliscum ambulabimus et conculcabitur leonem et draconem. Et quoniam in hoc Corde speramus, liberabit nos; proteget nos quoniam cognovimus nomen ejus; clamabimus ad illud et exaudiet nos; nobiscum erit in tribulatione, ut eripiat nos et glorificet; longitudine dierum replebit nos, et ostendet nobis Salutare suum (1). Potentior enim est amor ejus ad nos salvandum, quam vires omnes angelicæ, humanæ et quæ dehorsum sunt. Itaque iterum atque iterum gaudeamus quod nomina nostra in Corde Jesu scripta reponantur.

(1) Psalm. xc.

PARS SECUNDA

DE IIS QUÆ PRACTICE AGENDA, UT IN NOBIS
ET IN ALIIS AMOREM ERGA COR JESU FOVEAMUS

CAPUT I.

DE ORDINATA ET PERFECTA SACERDOTIS VITA
PRO QUOLIBET TEMPORE

1. Absolutis iis, quæ ad devotionem et amorem erga Cor Jesu fovenda impellunt vel disponunt, restat ut practice de iis sermonem habeamus, quæ agenda sunt, ut in nobis atque in aliis hunc ipsum amorem et devotionem foveamus, quo tandem missionem a Christo acceptam sui amoris ignem excitandi, juxta Cor ejus exequamur. Intelligendum imprimis est devotionem erga Cor Jesu hanc ipsam esse Jesu Christi missionem, propterea sitam esse in ea perfectione et sanctitate qua uniuscujusque nostrum animam ornamus, simul conando ut in alios homines hanc ipsam vitæ sanctitatem, quibuscumque id fieri possit modis,

insinuemus. Quid enim charitatis ignis sine operibus est vel esse unquam potest? Sicut fides sine operibus mortua est, ita sine operibus charitas vanum nomen est sine re: quare ad rem S. Joannes: « Filioli mei, inquit, non diligamus verbo neque lingua, sed opere et veritate (1). »

2. Cum vero ecclesiastici et religiosi viri ad perfectionis statum vocati fuerint, sane in comperto est eorum opera sancta et perfecta esse debere: « Estote ergo vos perfecti, inquit Magister noster, sicut et Pater vester cœlestis perfectus est (2). » Hanc nobis perficiendam esse sanctitatem vidimus, tum ex relationibus quæ inter nos et Christum existunt, tum maxime ex altissima dignitate ad quam nos miseros evexit, quod ipsa sua munera suasque potestates contulit, ut eadem sua nobilissima fungeremur missione. Vidimus etiam qua ratione in genere sanctitatem hanc adipisci possimus, tum ex vitiorum resecatione, tum ex virtutum solidarum acquisitione. Itaque reliquum est, ut specialius de modo vitam nostram in ordinem redigendi agamus, quo perfecta et sancta sit, respondeatque fini, quem Christus in nostra ad sacerdotium electione habuit.

3. Duobus capitibus sacerdotum vitæ ordinem complectemur, ut primum de iis, quæ pro quolibet tempore necessaria sunt

(1) L. Joan. III, 18.

(2) Matth. V, 48.

pertractet, scilicet de officiis servandis erga Deum, erga nos ipsos et erga alios; aliud vero de iis quæ unicuique speciali tempori vel actioni inserviunt, quomodo videlicet recte vitam et sancte peragamus unoquoque die, hebdomada, mense et anno. Quibus declaratis, tertium caput de speciali perfectione aliquid attingit, qua devotionem erga Cor Jesu in nobismetipsis atque in aliis fovere debeamus. Extremo tandem hujus devotionis exercitia declarabimus multiplicia externa, quæ multum conferunt ad interiorum erga Cor Jesu fovendum amorem.

I.

*Officia religiosi et ecclesiastici viri
erga Deum.*

Hoc titulo omnia ea complectemur, quæ in Dei honorem cedunt, quæque prima et principalia hominis et specialius ministri Dei officia constituunt. Talia sunt: religio, pietas, devotio, oratio, et alia in genere, quæ cultum Dei spectant sive externum sive internum. Hæc distinctis paragraphis sunt nobis tractanda.

§ I.

De religione erga Deum.

1. Primum christiani hominis et præcipue ministri religionis officium est, ut religiose

Deum colat. Religio cultus est adorationis, quem *latrice* dicunt, erga rerum Conditorem ac Dominum, quem omnibus universitatis hujus rebus dominari credimus, eaque sapientia, potentia et bonitate sua moderari, quique in bona retribuendo iis qui bene agunt, vel eos puniendo qui male agunt, justus et misericors est. Adoratio vero in eo sita est, ut creatura ratione prædita hæc omnia recognoscens, maximi in primis Deum æstimet, deinde se suaque omnia plene ipsi submittat, quia omnia ejus sunt et nos populus ejus et oves pascuæ ejus. Adoratio hæc debet esse suprema, ut nihil Deo nec vitam ipsam, quam carissimam habemus, ei nunquam præferamus, quia ipse summum est Ens; parati potius mori quam fœdari.

2. Præter *charitatem*, de qua alibi loquuti sumus, ad religionem pertinent *fides* et *spes*.

DE FIDE. — Fides nobilissima est virtus, qua scientes Deum sapientissimum et veracem esse, omnes firmiter credimus veritates, quas vel ipse per se vel utcumque per suos delegatos et ministros hominibus revelat: nulla enim nobis esse potest dubitatio in iis, quorum Deus auctor est, qui ipsa veritas est. Cum multa alibi de fide dixerimus, hic tantum commendandum putamus, ut per repetitos actus hanc in nobis virtutem

augeamus: oportet enim ut ea non modo firma sed vivida sit atque in opera omnia influat, cum nihil credere juvet nisi agamus: « fides sine operibus mortua est. » Repetamus ergo assidue: « Credo, Domine, auge fidem meam... Domine, credo quæ dixisti quia verax es... Domine, da mihi lumen ut videam claritatem tuam. » Firmiter et sine ulla hæsitacione credamus: quod ut fiat, humillime et simpliciter credamus, non enim nostra ratio divina ratione altior est, nec aliquid in divina ratione esse unquam potest, quod nostræ minimæ rationi contrarium sit: nostra ratio divina etiam hoc sensu est, quod a Deo immissa fuit et ad ejus imaginem facta; Deus igitur sibi ipsi contradicere nullatenus potest.

3. Itaque quodcumque Ecclesia, quæ magistra et columna veritatis est, nobis credendum vel tenendum proponit, quamvis oppositum ut verum arbitrati fuerimus, statim hoc ut falsum, illud ut verum credamus, hanc sequentes S. Ignatii regulam: « Si quid, quod oculis nostris apparet album, nigrum Ecclesia esse definierit, debemus itidem quod nigrum sit, pronuntiare. » Cujus rei hanc optimam reddit rationem: « Indubitate namque credendum est eundem esse Domini nostri Jesu Christi et Ecclesiæ orthodoxæ, sponsæ ejus, spiritum, per quem gubernamur ac dirigimur ad salutem: ne-

que alium esse Deum, qui olim tradidit Decalogi præcepta, et qui nunc temporis Ecclesiam hierarchicam instruit ac regit (1). »

4. DE SPE. — Spes virtus illa est, qua scientes Deum potentissimum et optimum esse, firmiter ejus promissa expectamus, scilicet vitam æternam et media omnia, quæ ad hanc acquirendam necessaria sunt: fidelis enim Deus et potens a proposito suo nunquam deficiet, promissis indubie stabit, modo quæ ipse vult opere exequamur. Spermus igitur in Domino et faciamus bonitatem, ut pascamur in divitiis ejus (2). Quod videlicet sperando in Deum, ab observatione præceptorum ejus cessandum non est: nam hæc præsumptio non spes esset, ubi a Deo vitam æternam expectemus, quin bonum agamus. Nec contra perverse agendo de Deo desperandum est, quia infinite bonus et misericors est, ut iis quos peccasse poenitet parcere possit et velit. Non tamen Dei justitiam per misericordiæ abusum provocemus, quia misericors Deus æque justus est, nec facile iis parcit qui eum tentant. Spem virtutem supernaturalem ita concipere debemus, ut de nostris viribus diffidentes, quia debiles sunt et merendi incapaces, omnem nostram in Deo fiduciam reponamus, non tamen putemus omnia ab eo agenda

(1) Exerç. Spir. Reg. ut cum Eccl. sentiamus 13.

(2) Psalm. LXXVI.

esse, cum cooperatio nostra omnino necessaria sit. Hujusmodi spem S. Paulus docet cum inquit: « Non ego, sed gratia Dei mecum (1). »

5. Sacerdos hanc spei virtutem non modo circa seipsum et sua, sed etiam circa ministeria, quæ ad proximum referuntur, exerceat. Etenim non modo sperandum ipsi est fore, ut Deus sibi auxilia opportuna præbeat ut salvetur, sed etiam futurum, ut omnes gratias et media necessaria tribuat, quibus homines salvet. Quis magis quam sacerdos hæc auxilia expectare potest, cujus « Dominus est pars hæreditatis et calicis? Cum igitur suo officio fungitur et Deo obedit, sacerdos hæc Deo repræsentet: « Tu es, Domine, pars hæreditatis meæ et calicis mei... in quo fiduciam meam securius reponam? ego pro te omnia dereliqui et sequutus sum te. Portio mea Dominus, spes salutis meæ: tu, inquam, venies ad me et occurreris mihi ut ad te oves pascuæ tuæ adducam. » Frequenter hos actus repetat sacerdos neque hæsitet sed speret: « qui enim hæsitat, similis est fluctui maris, qui a vento movetur et circumfertur. Non ergo æstimet homo ille quod accipiat aliquid a Domino (2). »

(1) I. ad Cor. xv, 10.

(2) Jac. I, 6, 7.

§ II.

De pietate erga Deum.

6. Religio pietate ornatur, quæ eam auget, perficit et servat. Paulus discipulum suum Timotheum hortatur, ut seipsum ad pietatem habendam exerceat, cujus hanc rei rationem reddit: « Pietas ad omnia utilis est, promissionem habens vitæ, quæ nunc est et futuræ (1). » Pietas affectio est filialis erga Deum, cui non modo ut optimo hero sed ut amantissimo Patri adhæremus, quia revera pater est, atque omnia nostra committimus et devovemus, ut non ex timore sed ex amore, quæ ipse vult perficiamus eique obtemperemus, parati ad reverentiam et obedientiam etiam in arduis ei exhibendam, quamvis mori oporteat ad nostræ servitutis testimonium reddendum.

7. Nemo non videt quanti Dei ministris hæc virtus sit facienda, quoniam fidelibus omnibus christianis magnopere commendatur. Quorsum enim ministri Dei sunt, nisi ut « eorum lux luceat coram hominibus, ut videant bona opera eorum et laudent Patrem nostrum qui in cœlis est? » Ipsorum sane est fideles sæculares ad pietatem hortari, propterea præcedere debent exemplo et quod docent actibus efficere. Fideles igi-

(1) I ad Tim. iv, 8.

tur gratiæ divinæ simus, ut pietatem in omnibus exerceamus: gratiæ, inquam, quæ nos prævenit et sollicitat, ut pie agamus; videant fideles homines nobis subjecti magni nos Deum facere et omnia quæ ad ipsum honore debito prosequendum spectant. Neque putemus excusationi locum esse, quod nihil fervoris sensibilis experiamur; pietas enim non in hoc proprie consistit, sed in ea voluntatis dispositione, qua quæ ad Deum pertinent bene et studiose agamus, non ex pœnarum timore, sed ex amore erga Patrem nostrum, cui in omnibus obsequi volumus et placere, adeo ut parati simus non modo quæ gravia sunt sed quæ levia vitare, ne ipsi in ullaquaque re displiceamus. Talis est erga parentes suos filiorum filialis pietas, qua ipsis ad mortem usque obeundam devoventur.

8. Qui pius est quæ Dei sunt cordi habet: propterea amat præ omnibus spiritualia exercitia, in quibus Deo suo uniri potest, cum eoque conversari. Qui pius est quæ Deus instituit diligit, quæ ipse amat, quæ jubet, quæ ipsius imaginem præseferunt, quæ denique in ejus honorem cedere possunt ardentem recipit, suoque obsequio prosequitur. Ideoque qui pius est Ecclesiam sponsam Christi diligit, magna reverentia quæcumque in ea sunt et fiunt tractat et colit, cum Deus ab hominibus offenditur, profunde tri-

statur, nec minori tristitia afficitur cum Ecclesia Christi ab impiis conteritur; de animarum conversione æque ac de Ecclesie triumphis gaudet, magisque Deo suo uniri diligit quam cum hominibus conversari. Hi sunt alique multi pietatis actus, quos ut exerceamus sensibilis pietas nullatenus requiritur, quam Deus quibus vult ut donum tribuit. Conemur ergo Deum imprimis, deinde quæ Dei sunt magno pretio æstimare ac corde recondere, ab hac enim vera et sincera æstimatione pietas pendet, quæ non nisi charitate fundatur.

§ III.

De devotione erga Christum et Sanctos.

9. Pietatis proprium est hominem afficere erga Christum ejusque mysteria, erga beatam Mariam Virginem ejus matrem, et ea quæ in Ecclesia in ejus honorem fiunt, denique erga Sanctos et Angelos, integrumque cultum, quo a fidelibus Christi coluntur. Hæc specialis affectio devotionis nomine audit, et ad excitandam sive in nobis augendam veram solidamque pietatem aptissima est.

1. De devotione erga Christum Jesum.

10. Convenit sane ut imprimis Christum Jesum debito honore prosequamur, ipse

enim redemptor noster est, caput, magister et dux noster, filius Dei æqualis Patri, pontifex et victima, quæ pro nostris delictis Deo Patri se obtulit. Aliud hominibus datum non est nomen, testante Petro, in quo salvi fiant, nisi sanctissimum Jesu nomen, quo invocato, omne genu flecti debet cœlestium, terrestrium et infernorum, et omnis lingua fateatur necesse est, ipsum Dominum Jesum gloria circumdatum ad Patris sui dexteram in cœlis sedere, ut interpellet pro nobis, potens ad omnes salvandos, quia preces ejus exaudiuntur pro sua reverentia, cum Pater Filium honoret, sicut Filius Patrem in terris degens honore debito est prosequutus.

11. Relate ad Christum Jesum speciali devotione colere oportet: a) ejus sanctissimam *passionem*, b) *Eucharistiæ* sacratissimum sacramentum, c) *Cor* ejus amantissimum.

a) *De Christi Jesu passione.* — Ad peccatorum dolorem in nobismetipsis et in aliis excitandum, ad amorem ciendum, denique ad sensibilem etiam devotionem procurandam et teneri affectus lacrymas effundendas, efficacissimum medium est frequens passionis Christi cogitatio, ejusque dolorum atque ignominiarum meditatio. Christum cruci affixum præ oculis sacerdotes, religiosique viri habeant, quem unice prædicare debent, eum cordi admoveant, ejus ignominias, pauper-

tatem, tormenta, derelictionem, lacrymas animo revolvant, osculentur plagas, veluti speculum adspiciant, in quo sese contemplantur, in adversitatibus, in angustiis, in tentationibus, in animæ corporisque doloribus ejus pedibus se prosternant, amplectantur et gemitus edant; Christum cruci affixum in dubiis et anxietatibus consulant, atque meminerint S. Bonaventuræ et aliorum sanctorum, qui hunc sibi unicum librum, cui studerent, in tota vita sua elegerant; meminerint S. Bernardi qui « fasciculum collectum ex omnibus anxietatibus et amaritudinibus Domini sui colligare, et inter ubera sua collocare curavit . . . hæc propterea sibi in ore frequenter . . . hæc in corde semper . . . hæc in stylo suo familiaria . . . hæc ejus sublimior philosophia, scire Jesum et hunc crucifixum (1). » Profecto hac sola devotione magis in perfectione et vitæ sanctitate proficiemus, quam si multa alia in hunc finem interna sive externa adminicula adhibeamus. Ad hæc negligenda minime est antiquissima et tenerrima *Via sanctæ crucis* devotio, quæ saltem feria sexta peragi deberet. Neque hac ipsa veneranda die penitentia aliquod externum exercitium et recitatio quinque *Pater* et *Ave*, ad memoriam quinque Christi vulnere ejusque mor-

(1) S. Bernard. serm. 42 in Cant.

tis, hora diei tertia, recolendam, omittenda, nec minimi facienda videntur.

12. b) *De Eucharistiæ sacramento.* — Eucharistia amoris mysterium est nobis a Christo relictum ut passionis ejus ac mortis commemorationem faciamus: at præcipue amor Christi in hoc mysterio est considerandus. Presbyter qui quotidie ad illud celebrandum accedit, qui manibus suis sanctissimum Christi corpus tractat, ore sumit, corde recondit, quanta devotione, quantoque affectu erga Jesum sub panis et vini speciebus in hoc mysterio absconditum ferri debet? In mentem revocet in eo vitam et resurrectionem esse, hoc enim corpus « est panis vitæ, et qui in eo vivit vitam habebit et abundantius habebit; » qui eo reficitur « etiam si mortuus fuerit vivet, et qui vivit et manet in eo non morietur in æternum. » Sacerdotis etiam est frequenter Eucharistiæ sacramentum invisere, et ex eo pro suis ministeriis animi fervorem haurire: hoc ipsi solatium et lætitia in cordis anxietatibus et in adversitatibus erit; quid enim Christo dulcius, quid suavius, qui ut victima et holocaustum in altarium tabernaculis pro nobis residet? Inde justis et sanctis homines lumina recipiunt, ardorem et animarum zelum, inde pacem animi et quietem. Saltem ter in die, mane, meridie et vespere invisendus a Sacerdote Christus in Eucharistia esset, ut tres

præcipuas diei partes ipsi offerat, novasque vires ad agendum et ferendum sumat. Eucharistiæ sacramentum cibus est fortium et vinum exhilarans virgines.

13. c) *De Ss. Jesu Corde.* — Denique, quoniam cor Jesu tum passionis, tum eucharistici amoris Christi quasi compendium esse videtur, nemini dubium est quin impensissimo amore, ardentissimaque devotione colere et revereri, quibuscumque id possit modis, debeamus. Qui ad Cor Jesu accedit vitæ et amoris fontem inveniet. Sed quia de hac devotione multa hactenus dicta sunt et inferius dicentur, non est cur hic de ea longius agamus. Oh utinam! viri omnes ecclesiastici et religiosi in Corde Jesu viverent, utinam hoc Corde delectarentur, illudque in mente, in ore, in corde semper haberent, ut nihil jam carius, nihil jucundius ipsis esset, quam hoc Cor diligere, laudare, frequentare! Si id agerent animi tepiditatem fervor, tristitiam lætitia, infirmitatem vigor, omnemque debilitatem virtus vinceret, verique christiferi essent, ut Christi sunt et a Domino uncti.

2. De devotione erga B. Virginem Mariam.

14. Post Christum in beatissimam Virginem Mariam noster amor, nostraque devotio ferri debent. Quid post Christum beata

Virgine sanctius, quid dulcius, quid nostra reverentia dignius? Hæc est filia Altissimi, mater Christi, sponsa Spiritus sancti; hæc gratia plena et adeo sancta et immaculata, ut ejus sanctitatis fundamenta sint in montibus sanctis; hæc corredemprix nostra est et inter Christum et homines mediatrix, quia ipsi Redemptoris carnem debemus, quæ pro nobis cruci est affixa ejus consensu, sine quo nulla facta esset redemptio; hæc est Ecclesiæ mater et nostra, quod in doloribus sub cruce homines vitæ peperit, ut filii Dei per Christi sanguinem nominarentur et essent; hæc est regina nostra, Christi fidelium omnium refugium et auxilium; hæc post Christum spes est et salus eorum, qui in Christum credunt; quia et ipsa fons vitæ et gratiarum omnium est, quæ in mundum et in homines profluunt, quippe quod « omnia Christus nos habere voluit per Mariam. »

15. Præterea licet nos sacris ordinibus insignitos speciali ratione Mariæ filios considerare, quia Filii ejus fratres, amici et in eadem prosequenda missione socii sumus. Jam vero nonnisi Mariæ ope hanc exercere et perficere fas est: ipsi enim a Christo hominum salus commissa et a Spiritu sancto ut gratiarum rivuli et charitas in omnes effundantur. Quod si nostris inceptis, nostrisque laboribus peccatum et cordis humani vitia obstant, si adversis rebus ac persecu-

tionibus, in nostris obeundis ministeriis preminur, nonne hæc omnia per Mariam superabimus, quæ serpentis caput virgineo pede contrivit, et cui datum est ut omnes hæreses sola interimat in universo mundo? Ipsa enim pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis ut castrorum acies ordinata, nos solari, Dei amore inflammare, atque in nostrum auxilium ferri potest; ipsa omnium virtutum Christi purissimum speculum data est, ut suos lucis radios in nos conjiciat, quo lumine accepto, sancti et integerrimi fiamus.

16. Tria ad B. Virginem Mariam speciali honore colendam commendamus: a) *immaculatam* ejus *Conceptionem*, b) *dolores* ejus, c) *Cor* ejus *sanctissimum* et *immaculatum*.

a) *De Mariæ conceptione immaculata.* — Devotione et cultu erga suam immaculatam conceptionem valde Maria delectatur, hoc enim ejus est præcipuum privilegium et omnium aliorum origo; per hoc factum, ut Mater Dei esset et nostræ salutis causa; hoc Maria ceteris privilegiis atque etiam divinæ Maternitati quodammodo præfert, quia per hoc Deo proximior fit atque in ejus sinu requiescit. Itaque nostro ævo privilegium hoc B. Virgo suis filiis Christi fidelibus prædicat, quod per illud abundantes vult a Deo gratias impetrari, quibus homines convertantur et

vivant. Sacerdotes ergo in hoc voto Mariam matrem suam adjuvent, hanc in se primum atque in aliis devotionem foveant, nec parvi pendant immaculatæ Conceptionis scapulare, tot privilegiis indulgentiisque a Summo Pontifice Pio IX, atque ab aliis Pontificibus cumulatum.

17. b) *De Mariæ doloribus.* — Mariæ dolores lætitiæ nostræ et vitæ causa fuerunt; cum enim sub cruce Mariæ anima doloris gladio transfigeretur, inde statim lancea Filii ejus cor transverberavit, unde aqua cum sanguine mixta exiit, ex qua Ecclesia sponsa Christi efformata, et Maria, melius quam Heva, mater dolorosa simul et læta viventium multorum effecta est. Hanc compatiens animi affectionem erga suos dolores tanti facit B. Virgo, ut aliquando promiserit fore, ut suis devotis filiis occurrat cum in angoribus vitæ et in mortis agone versantur. In vitæ curriculo non raro accidit, ut sacerdotes Mariæ solatiis sive pro se, sive pro aliis indigeant: compatiantur ergo Mariæ doloribus, dieque Sabbati Virgini sacro aliquid specialius statuant, quod in ejus honorem agant. Sed præsertim die Sabbati hebdomadæ sanctæ, ne Mariæ doloribus saltem per demihoram compatiendi obliviscantur.

18. c) *De sanctissimo et immaculato Mariæ Corde.* — Cor B. Mariæ sui erga nos

amoris symbolum est æque ac Cor Filii sui, quin et hujus amoris sedes et origo, ex quo purissimus effluit sanguis, unde Christi caro redemptoris nostri coagulata et compacta fuit. Cor hoc centrum etiam fuit omnium dolorum atque amaritudinum, quas vehementissime piissima et sanctissima Virgo in agone Filii sui persensit ad nostra expianda peccata. Denique cor hoc omnium gratiarum thesaurus factum est, quæ veluti per rivulos in homines diffunduntur, refugium est peccatorum hominum et totius auxilii fons, quod in nos diffluit. Cum Dei ira, nostris atque mundi criminibus infesta, supplicia minatur vel pœnas intentat, in Mariæ sinu nos recondamus, cor Mariæ invocemus, nos nostraque huic cordi devoveamus; absque dubio enim fiet, ut bona Mater, cujus cor suavissimum et sine felle est, statim adveniat, dexteramque divinam supplicii sua omnipotentia contineat, ut nobis veniam tribuat.

3. De devotione erga Angelos et Sanctos.

19. Restat ut pauca de devotione erga Angelos et Sanctos dicamus. Angeli sunt excelsi spiritus et ministri Dei, qui coram Altissimi throno adstant, ut æternum laudent atque, ut jubentur, in hominum bonum accurrant; principes sunt militiæ celestis et natura sua ipsis hominibus superio-

res. Sancti sunt justi et electi Dei, quibus rerum Conditor coronam largitus est sempiternam, « ut cum eo regnent et dominantur populis et judicent nationes » quasi reges, dii et filii Altissimi. Quis neget honorem ipsis et cultum deberi? Angeli et sancti preces nostras et pia opera Deo offerunt, quasi purissimum et odoriferum thymiamam, unde fit ut ascendat oratio et descendat Dei miseratio. » Angeli et Sancti incessanter pro nobis exorant, Deoque sua merita, suasque satisfactiones offerunt, nec pro nostra salute adlaborare dedignantur, prout eis Deus concedit.

20. Sanctorum et Angelorum cultus in id recidit, ut Deo ipsi gratias agamus, qui eos gloria et honore coronat, postquam charitate sua ad perfectam sanctimoniam elevavit, ac nobis eorum facta et verba ut virtutum omnium exempla præbuit, quæ ut sancti fiamus imitemur. Qui enim Christum Dominum imitari, ut decet, possemus nisi minora atque imitabilia exemplaria essent, quæ magis nostræ infirmitati conveniunt et aptiora videntur? Præstat igitur ut Angelos atque Sanctos nobis amicos faciamus, ut sua quam obtinent familiaritate apud Deum, ipsum nobis amicum efficiant.

21. Inter Angelos imprimis honorem meretur S. Michael archangelus militiæ celestis princeps, gloriæ divinæ acerrimus de-